

Brüssel, 18. juuli 2016
(OR. en)

11201/16

ONU 85	COHAFA 54
CONUN 140	GENDER 31
COHOM 99	CYBER 86
CFSP/PESC 610	COAFR 216
COPS 237	MAMA 154
CSDP/PSDC 445	COASI 155
CONOP 58	COEST 193
COTER 81	COTRA 17
DEVGEN 165	COLAC 55
CLIMA 88	

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 18. juuli 2016

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 10761/16

Teema: ELi prioriteedid Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ja ÜRO
Peaassamblee 71. istungjärgul (september 2016 – september 2017)

Delegatsioonidele edastatakse lisas ELi prioriteedid Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ja ÜRO
Peaassamblee 71. istungjärgul (september 2016 – september 2017), mille nõukogu võttis vastu oma
3482. istungil 18. juulil 2016.

**ELi prioriteedid Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ja ÜRO Peaassamblee 71. istungjärgul
(september 2016 – september 2017)**

Nagu alati, on ÜRO ka praegu meie ülemaailmse tegevuse keskmes. Meie pühendumus ÜRO põhikirja põhimõtetele ja eesmärgile ei ole vähenenud. Aastakümnete jooksul on Euroopa Liit ja ÜRO ühendanud jõud rahu ja julgeoleku, arengu ja inimõiguste edendamiseks.

Viimasel aastal on meil olnud mitu märkimisväärset saavutust, sealhulgas kokkulepe ümberkujundava säästva arengu tegevuskava 2030 suhtes, arengu rahastamise kolmanda rahvusvahelise konverentsi Addis Abeba tegevuskava ning Pariisi kliimakokkuleppe otsustav allkirjastamine. Samuti suurenes ÜRO Peaassamblees ja Julgeolekunõukogus konsensus Daeshi ja teiste terrorirühmituste vastase võitluse osas.

Järgmisel aastal on eesmärgiks meie saavutuste konsolideerimine ja rakendamine.

Tõsised ülemaailmsed väljakutsed siiski püsivad. Need vajavad ülemaailmset reageerimist ning tugevat ja tõhusat ÜROd, kes on valmis tegelema nii olemasolevate kui ka uute väljakutsetega. Me peame reformima ja elavdama ülemaailmseid juhtimissüsteeme. Samuti peame töötama välja ülemaailmsed normid ja eeskirjad valdkondades, kus veel puuduvad tugevad ülemaailmsed institutsioonid, nt kübervaldkond, energeetika ja kosmos. Ülemaailmne rände- ja pagulaskriis nõuab tõeliselt globaalset vastutuse jagamist.

EL teeb koostööd ÜRO süsteemiga laiemalt, et nende väljakutsetega tegeleda. Rahu säilitamine nõuab pidevat ja ühtset lähenemisviisi kõigi sammaste puhul, seades ennetamise üha enam tegevuse keskmesse. ELi üldises strateegias rõhutatakse eelkõige tõhusa ülemaailmse juhtimissüsteemi tähtsust. Uus peasekretär võib sellel olulisel üleminekuaastal arvestada ELi täieliku partnerluse ja toetusega.

Tunnistades ÜRO tähtsust tõhusa mitmepoolsuse keskmes, keskenduvad Euroopa Liit ja selle liikmesriigid¹ ÜRO Peaassamblee 71. istungjärgul järgmistele prioriteetidele, mis kuuluvad kolme põhiteema alla:

I. RAHU SÄILITAMINE

II. ÕIGLASEM JA INIMLIKUM MAAILM

III. KESTEV MUUTUSTE KAVA

I. RAHU SÄILITAMINE

Rahu tagamine

Konfliktide ja kriiside üha pikem kestus ja keerulisem iseloom nõuab ühist tegevuskava ja integreeritud ÜRO reageeringut, mille keskmes on ennetav diplomaatia, vahendamine, rahu kindlustamine, vastupanuvõime, rahuvalveoperatsioonid ja poliitilised erimissioonid, millele rahuoperatsioonide kõrgetasemelise sõltumatu paneeli (High Level Independent Panel on Peace Operations) aruandes viidatakse kui rahuoperatsioonidele. Tuleb kõrvaldada institutsioonilised ja valdkondlikud lahknevused, et teha tihedamat ja integreeritumat koostööd. Väga oluline on terviklik lähenemisviis: kriisiennetuse, humanitaarabi, stabiliseerimise, rahu kindlustamise, jätkusuutliku arengu, kliimamuutuste leevendamise, julgeolekusektori reformi ja inimõiguste alased meetmed peaksid üksteist täiendama ja tugevdama.

Rahu säilitamine nõuab ÜRO kolme tegevussamba paremat integreerimist. Selles kontekstis pakub säästva arengu tegevuskava 2030 rakendamine võimalust tugevdada julgeoleku ja arengu vahelist seost. Säästva arengu eesmärk 16 rahu, õiguse ja tugevate institutsioonide kohta rõhutab justnimelt seda.

¹ Käesolevas dokumendis läbivalt kasutatud mõiste „EL“ puhul ei eristata, kas pädevus kuulub „ELile“, „ELile ja selle liikmesriikidele“ või üksnes „liikmesriikidele“.

ÜRO rahuvalvemissioonid ja poliitilised erimissioonid jäävad meie stabiilsuse edendamise jõupingutustes peamisteks vahenditeks. Me jätkame püüdlusi nende tugevdamiseks ning ELi liikmesriikide osaluse säilitamiseks või suurendamiseks rahuvalveoperatsioonides ja poliitilistes erimissioonides, samuti teeme ÜROga tihedat koostööd, et luua meetmed, mis innustavad sünergiat ja vastastikust toetust, tugevdades seeläbi meie partnerlust kohapeal.

EL panustas eelmisel aastal aktiivselt ÜRO rahu ja julgeoleku struktuuri läbivaatamisprotsessidesse. EL tervitab selle tulemusena tehtud konkreetseid ettepanekuid ning on valmis võtma juhtrolli, et aidata ÜRO-l neid soovitusi rakendada. Nüüd tuleb jätkuvalt keskenduda ühtsusele ja sünergiale, kasutades tõhusalt ja tulemuslikult ära järjepidevat kriisidele reageerimist. Mitte kunagi varem ei ole nii paljud peamised ÜRO läbivaatamised/aruanDED olnud nii üksmeelsed oma üleskutses teha rohkem tööd kriiside ennetamiseks ja poliitiliste lahenduste otsimiseks. Tuleb intensiivistada ennetavat diplomaatiat ja vahendamise alaseid jõupingutusi. Selles on oma osa ka ÜRO Tsivilisatsioonide Liidul.

Lähiminevik on näidanud liigagi valulikult, mida Julgeolekunõukogu tegevusetus võib endaga kaasa tuua. ELi liikmesriigid tuletavad meelde oma toetust vastutustunde, ühtsuse ja läbipaistvuse rühma (Accountability, Coherence, Transparency (ACT) Group) tegevusjuhendile ning kohustust, mis võeti seoses vajadusega võtta õigeaegselt otsustavaid meetmeid, et lõpetada genotsiidi, inimsusvastaste kuritegude ja sõjakuritegude toimepanemine või selliseid kuritegusid ennetada. EL jätkab kaitsmiskohustuse põhimõtte rakendamise toetamist.

EL teeb tema seisukohti jagavate partneritega koostööd, et kaotada naiste ja tütarlaste, samuti meeste ja poiste vastase vägivalla kõik vormid, sealhulgas konfliktide puhul esinev seksuaalne vägivald, ning teha lõpp karistamatusele. Prioriteet on rakendada täielikult ÜRO Julgeolekunõukogu kõik naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevad resolutsioonid, milles kutsutakse üles kaasama naisi aktiivselt konfliktide ennetamisse ja lahenduste leidmisse ning mis käsitlevad naiste rolli vägivaldse äärmusluse vastases võitluses.

EL kutsub üles tegema jätkuvald ja pidevald jõupingutusi kogu ÜROd hõlmava lähenemisviisi leidmiseks, et võidelda seksuaalse vägivalla vastu ning teha lõpp seksuaalsele ärakasutamisele ja kuritarvitamisele, mida panevad toime rahuvalvajad. Selliste kuritegude toimepanijad tuleb vastutusele võtta. Õigusemõistmine tuleb tagada ohvritele kättesaadaval viisil. Me peame tegema koostööd, et suurendada jõupingutusi seksuaalse ärakasutamise ja kuritarvitamise ennetamiseks, õigeaegseks uurimise läbiviimiseks ja distsiplinaarmedetete võtmiseks ning ohvritele ligipääsetavate teatamismehhanismide ja toetuse tagamiseks. Peasekretäri võetud meetmed, sealhulgas erikoordinaatori nimetamine, samuti Julgeolekunõukogu ja Peaassamblee poolt vastu võetud resolutsioonid on sammud õiges suunas.

Terrorismivastane võitlus, sealhulgas vägivaldse äärmusluse ennetamine

ÜRO-l on võtmetähtsusega roll **terrorismivastases võitluses, sealhulgas vägivaldse äärmusluse ennetamises**. ÜRO ülemaailmne terrorismivastase võitluse strateegia sisaldab täielikku meetmete komplekti, mida tuleb täies ulatuses rakendada. Käesoleval aastal möödub 10 aastat ÜRO terrorismivastase võitluse strateegia vastuvõtmisest. See on võimalus viia läbi ÜRO terrorismivastase võitluse strateegia põhjalikum läbivaatamine, võttes arvesse hiljutisi arutelusid vägivaldse äärmusluse ennetamise kohta peasekretäri vägivaldse äärmusluse ennetamise tegevuskava valguses.

EL jätkab seni terrorismivastase võitluse ja vägivaldse äärmusluse ennetamise käsitlemist liidusiseselt asjakohase seadusandliku töö ja koostöömehhanismide kaudu. Me jätkame samuti tööd terrorismivastase võitluse / vägivaldse äärmusluse ennetamisega oma ulatusliku kahepoolse koostöö kaudu, eelkõige Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika, Saheli, Aafrika Sarve, Türgi ja Lääne-Balkani riikidega. EL jätkab lisaks aktiivset osalemist ülemaailmsel terrorismivastase võitluse foorumil, et edendada ÜRO standardeid ja poliitikat kõnealuses valdkonnas.

Daesh ja teised terrorirühmitused ohustavad rahvusvahelist üldsust ning eelkõige stabiilsust Lähis-Idas ja Põhja-Aafrikas. Võitlus Daeshi ja teiste terrorirühmituste vastu peab toimuma paralleelselt kestvate poliitiliste lahenduste otsimisega asjaomastes piirkondades. EL toetab ÜRO aktiivset rolli selliste poliitiliste lahenduste leidmise hõlbustamisel ning süstemaatiliste ennetavate meetmete kasutamisel algpõhjustega tegelemiseks.

EL kinnitab sellega seoses veel kord oma tugevat toetust ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidele, eriti resolutsioonidele 2170, 2178 ja 2253, ning kutsub kõiki riike üles võtma vajalikke meetmeid nende kiireks rakendamiseks, austades täielikult inimõigusi ja õigusriigi põhimõtet, eelkõige eesmärgiga tegeleda terroristidest välisvõitlejate nähtusega ja võidelda terroristide rahastamise vastu.

Reageerimine piirkondlikele väljakutsetele

Liiga paljudel inimestel puudub oma riigis rahu ja julgeolek. Kriitiline olukord paljudes riikides nõuab kindlat ja ühtset rahvusvahelist tegutsemist, sealhulgas järgmistes riikides ja piirkondades.

EL kordab oma täielikku toetust ÜRO juhitud ja eelkõige **Süüria** erisaadiku jõupingutustele poliitilise ülemineku hõlbustamiseks. Üksnes Süüria juhitud poliitiline protsess, mis viib rahumeelse ja kaasava üleminekuni, tuginedes 30. juuni 2012. aasta Genfi kommünikees ja asjaomastes ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides esitatud põhimõtetele, toob Süüriasse tagasi stabiilsuse, võimaldab saavutada rahu ja leppimise ning loob vajaliku keskkonna tõhusate terrorismivastaste jõupingutuste tegemiseks, säilitades samal ajal Süüria riigi suveräänsuse, sõltumatuse, ühtsuse ja territoriaalse terviklikkuse.

EL rõhutab, et kõik rahvusvahelise Süüria toetamise rühma liikmed peavad tegema kõik võimaliku, et tugevdada kiiresti vaenutegevuse lõpetamise elluviimist ja jälgimist, tagada kogu riigis humanitaarabi juurdepääs ja teha edusamme kinnipeetavate küsimuses. Tõsised läbirääkimised on vajalikud selleks, et saavutada tõeline poliitiline üleminek, mis hõlmaks laiaulatusliku, kaasava, mittesektantliku üleminekuorgani loomist, millel on täielik täidesaatev võim.

EL jääb ühtseks oma pühendumuses saavutada **Lähis-Ida rahuprotsessis** kahe riigi kooseksisteerimisel põhinev lahendus. Me teeme selles vallas koostööd ÜRO ja ÜRO Julgeolekunõukoguga. Konfliktipooli kutsutakse tungivalt üles vältima tegevust, mis tekitaks edasisi pingeid, ning tegelema selle asemel konflikti algpõhjustega.

EL teeb tööd selle nimel, et tagada mitmesuguste Lähis-Ida rahuprotsessi elavdamiseks mõeldud algatuste ühtsus. Pidades silmas kavakohaselt enne aasta lõppu korraldatavat rahvusvahelist konverentsi, on EL koos teiste rahvusvaheliste ja piirkondlike partneritega kindlalt otsustanud anda konkreetse ja olulise panuse sellise üldise stiimulite paketi loomiseks, mis ajendaks osapooli rahu taastama. EL jätkab aktiivse rolli täitmist Lähis-Ida rahuprotsessi jaoks nimetatud ELi eriesindaja ja Lähis-Ida neliku kaudu. EL annab poliitilise horisondi pakkumiseks soovitusi oluliste üleminekusammude tegemiseks kohapeal kooskõlas eelnevate kokkulepetega. Piirkondlik mõõde, mis on kõikehõlmava rahu peamine element, on jätkuvalt väga oluline, kuna Araabia rahualgatus võiks anda energiat ja stiimulit Lähis-Ida rahuprotsessi jaoks.

Liibüas jätkab EL olulise toetuse andmist rahvusliku kokkuleppe valitsusele ja Liibüa rahvale peamistes valdkondades, sealhulgas õigusriigi, majanduskoostöö ja julgeolekusektori reformi alal, kui Liibüa ametivõimud seda taotlevad ja kooskõlas nende prioriteetidega ning täielikus kooskõlas ÜRO Liibüa toetusmissiooniga ja selle toel. Julgeolekunõukogul on Liibüas tähtis roll seoses ÜRO sanktsioonide ja konkreetsetele ELi ÜJKP algatustele võimaliku loa andmisega.

Vahemere piirkonnas jätkab EL piirkondliku koostöö ja integratsiooni toetamist olemasolevate raamistike kaudu.

EL toetab jätkuvalt rahvusvahelisi jõupingutusi, eelkõige Minski protsessi, mille eesmärk on leida **Ukraina** kriisile kestav poliitiline ja rahumeelne lahendus, mis põhineb Ukraina territoriaalse terviklikkuse, suveräänsuse ja sõltumatuse austamisel ning rahvusvaheliste standardite rangel järgimisel. Sellega seoses kutsub EL jätkuvalt üles rakendama Minski kokkuleppeid, mis kinnitati ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 2202 (2015), ning jätkab Krimmi ja Sevastopoli Venemaa poolt ebaseadusliku annekteerimise mittetunnustamise poliitikat, kooskõlas ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga 68/262.

EL on kindlalt pühendunud pikaajalisele reformiprotsessile ja stabiilsusele **Afganistanis**. ELi ja Afganistani valitsuse korraldatav järgmine ministrite konverents Afganistani kohta toimub 2016. aasta oktoobris ning see on oluline võimalus kinnitada uuesti Afganistani kohustusi jätkuvate reformide ja edusammude tegemiseks ning võimaldada rahvusvahelisel üldsusel edastada sõnum jätkuva poliitilise ja rahalise toetuse andmise kohta Afganistanile rahu, riigi ülesehitamise ja jätkusuutliku arengu tagamiseks, sealhulgas narkootikumide vastase võitluse jaoks. EL kordab oma täielikku toetust ÜRO Afganistani abimissiooni (UNAMA) ja kõigi ÜRO asutuste jätkuvale tähtsale rollile Afganistani rahva toetamises. Me jätkame kõigi nende rahvusvaheliste jõupingutuste toetamist, mille eesmärk on luua keskkond, mis viib jätkusuutliku Afganistani rahuprotsessini, ning toetame UNAMA hädavajalikku pühendumust inimõiguste edendamisele ja tsiviilisikute kaitsmisele relvakonfliktis.

Aafrika riigid on teinud laiaulatusliku Aafrika rahu ja julgeoleku struktuuri kaudu tööd selle nimel, et luua ja arendada oma reageerimisrühmade võimeid, et reageerida olukordadele piirkondlikul ja allpiirkondlikul tasandil. Väljakutsed on märkimisväärsed ja nendega ei saa tulla toime ilma selliste rahvusvaheliste partnerite nagu ÜRO ja ELi toeta, sealhulgas nende rahalise toeta. Hea koostöö ja täiendavus kahe organisatsiooni vahel on ilmne näiteks Malis ja Kesk-Aafrika Vabariigis, kusjuures üha rohkem on ÜRO operatsioonidesse kaasatud vägesid saatvad Euroopa riigid ning paralleelselt toimub ÜJKP operatsioonide lähetamine; seda kõike tehakse selleks, et toetada Aafrika jõupingutusi taastada kõnealustes riikides rahumeelne keskkond.

EL soovib töötada välja struktureeritud raamistiku, et tugevdada Aafrikas kolmepoolset koostööd, mis põhineks kohapeal saadud kogemuste vahetamisel ning sagedastel kontaktidel poliitilisel ja tehnilisel tasandil, mis juba leiavad aset ÜRO, Aafrika Liidu ja ELi vahel. EL soovib samuti toetada Aafrika riikide ja piirkondlike organisatsioonide suuremat suutlikkust võtta hädaolukordades kasutusele oma ressursid. Me püüame anda Aafrika vägedele varustust ja väljaõpet, et neid saaks kasutada kogu Aafrika kontinendil rahu säilitamise ja austamise tagamiseks.

Desarmeerimine ja massihävitusrelvade leviku tõkestamine

Massihävitusrelvade ja nende kandesüsteemide levik on ohuks ülemaailmsele julgeolekule. Kuna on oht, et massihävitusrelvad võivad sattuda valitsusväliste osalejate ja terrorirühmituste kätte, on äärmiselt oluline toetada ÜRO jõupingutusi, mille eesmärk on takistada valitsusvälistel osalejatel ja terrorirühmitustel selliseid relvi ja nende kandesüsteeme välja töötada, omandada, toota, omada ja transportida. EL teeb tööd ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 paremaks rakendamiseks ning toetab aktiivselt selle põhjalikku läbivaatamist, mis tuleb lõpule viia 2016. aastal.

EL edendab keemiarelvade keelustamise konventsiooni täieliku rakendamise ja selle ülemaailmse kohaldamise tähtsust ning teeb tööd, et teha lõpp keemiarelvade lubamatule kasutamisele Lähis-Idas. EL edendab bioloogiliste ja toksiinrelvade konventsiooni täielikku rakendamist, selle ülemaailmset kohaldamist ja riigisisest rakendamist ning ELi sellealaseid seisukohti, pidades samuti silmas nimetatud konventsiooni kaheksandat läbivaatamiskonverentsi 2016. aastal.

EL toetab tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu ülemaailmset kohaldamist ja rakendamist; nimetatud leping on ülemaailmse tuumarelvade leviku tõkestamise režiimi nurgakivi, tuumadesarmeerimise saavutamise põhialus (vastavalt tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu artiklile VI) ning oluline element tuumaenergia rahuotstarbelise kasutamise arendamises. Lisaks peab EL tuumadesarmeerimise ja tuumarelvade leviku tõkestamise saavutamiseks äärmiselt oluliseks tuumarelvakatsetuste üldise keelustamise lepingut ning kõnealuse lepingu jõustumine on Euroopa Liidu jaoks jätkuvalt peamine prioriteet.

Me peaksime tegema kõik selleks, et taaslustada desarmeerimiskonverentsi ja ÜRO desarmeerimiskomisjoni tööd ning sellega seoses jääda avatuks mis tahes uutele algatustele, mis võiksid luua üksmeelt. Euroopa Liidu jaoks on jätkuvalt selgeks prioriteediks alustada desarmeerimiskonverentsil dokumendi CD/1299 ja selles sisalduvate volituste alusel viivitamata läbirääkimisi tuumarelvade või muude tuumalõhkeseadmete jaoks lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu üle ning viia need kiiresti lõpule.

EL edendab relvakaubanduslepingu ülemaailmset kohaldamist ja täielikku rakendamist ning toetab osalisriikide konverentside tulemuste rakendamist. Samuti toetab EL ÜRO vahendeid, mis on suunatud väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona kõrvaletoomise ja ebaseadusliku kaubanduse ennetamisele, tõkestamisele ja likvideerimisele.

EL rõhutab naiste rolli kõigis desarmeerimisega seotud aruteludes ja otsustes.

II. ÕIGLASEM JA INIMLIKUM MAAILM

Ränne ja ülemaailmsed rahvastikuvood

Tegelemine suurima ülemaailmse ümberasumiskriisiga alates II maailmasõjast ning **üha suurenevate rände- ja pagulasvoogudega** nõuab kogu rahvusvahelise üldsuse ühtset ja koordineeritud jõupingutust.

EL tugineb ÜRO sätestatud raamistikele, sh tegevuskavale 2030 ning eelseisvale pagulaste ja rändajate suuri voogusid käsitlevale ÜRO tippkohtumisele, eesmärgiga luua ülemaailmne ja tõhus koostööraamistik. See koostööraamistik peaks põhinema jagatud vastutusel, olema võimeline tegelema rände ja ümberasumisega seotud ülemaailmsete väljakutsetega ning selle aluseks peaks olema uuendatud kohustus järgida rahvusvahelist humanitaarõigust.

EL edendab arengule suunatud lähenemisviise, tunnistades planeeritud ja hästi hallatud rändepoliitika positiivset mõju nii päritolu-, transiidi- kui ka vastuvõtivatele riikidele.

Rahvusvaheline üldsus peaks aitama vastuvõtvatel kogukondadel ja valitsustel suurendada vastupanuvõimet ja põgenike sotsiaalmajanduslikku integratsiooni ning kujundada ja rakendada poliitikat, mis soodustab riikide iseseisvat toimetulekut.

Me teeme koostööd kõigi ÜRO partneritega, et kiirendada rahvusvahelisi jõupingutusi praeguse pagulas- ja ebaseadusliku rände kriisi ning laiema sundümbervasumise, rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse mitmemõõtmeliste algpõhjustega tegelemiseks ning et käsitleda konkreetseid probleeme, millega seisavad rändeprotsessides silmitsi naised ja lapsed; ohvrite kaitsmine ja elude päästmine peaks olema kogu rahvusvahelise üldsuse esmane prioriteet. Lisaks on vaja teha suuremaid pingutusi, et tugevdada seadusliku rände kanaleid ja tagada varjupaigaõigusega isikute tagasivõtmine kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

Rände-, ümbervasumis- ja pagulaskriisiga tegelemiseks peaksime tugevdama humanitaar- ja arenguabi vahelist seost, laiendades seejuures rahastajate ringi, võttes kasutusele rohkem erasektori panuseid ning võttes kohustuseks olemasolevaid vahendeid tõhusamalt kasutada.

Inimõigused ja rahvusvaheline õigus

Tuginedes ELi ja ÜRO vahelisele tihedale partnerlusele **inimõiguste** alal, toetab EL inimõiguste edendamist ja kaitsmist kogu maailmas. Me püüame jätkata piirkondadevaheliste liitude loomist, et edendada meie temaatilisi inimõigustealaseid prioriteete ja tegeleda riikide olukordadega, mis nõuavad ÜRO tähelepanu. EL otsib võimalusi edendada 2016. aasta detsembris majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, kuna nende vastuvõtmisest möödub siis 50 aastat.

Me seame ka prioriteediks kodanikuühiskonna organisatsioonide ja inimõiguste kaitsjate tähtsa rolli, sealhulgas kodanikuühiskonna tegutsemisruumi kaitsmise ja valitsusväliste organisatsioonide ÜRO tegevuses osalemise edendamise, samuti arutelu võimalike meetmete üle, mida on vaja selleks, et võimaldada põliselanike esindajatel ja institutsioonidel osaleda asjaomaste ÜRO organite kohtumistel neid puudutavates küsimustes. Samuti jätkab EL erilise tähelepanu pööramist kõigile soolistele küsimustele, muu hulgas naiste õiguste, naiste mõjuvõimu suurendamise ja soolise võrdõiguslikkuse edendamisele. EL on jätkuvalt pühendunud kõigi inimõiguste edendamisele, kaitsmisele ja teostamisele ning Pekingi tegevusprogrammi, elanikkonna ja arengu rahvusvahelise konverentsi tegevusprogrammi ja nende läbivaatamist käsitlevate konverentside tulemuste täielikule ja tõhusale rakendamisele ning selle raames seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele. EL teeb tööd laste õiguste edendamiseks ja kaitsmiseks kogu maailmas. EL edendab võrdsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid, olles kindlalt vastu diskrimineerimisele mis tahes alusel või seisundi tõttu, sh diskrimineerimisele seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel.

Võttes arvesse Inimõiguste Nõukogu ja ÜRO Peaassamblee kolmanda komitee hiljutistel istungjärgudel ülemaailmsele inimõigustealasele õigustikule esitatud suuremat väljakutset, on EL otsustanud olla veelgi valvsam ja tegutseda proaktiivsemalt, et hoida peamised inimõigustealased küsimused fookuses, kaitsta kõigi inimõiguste universaalsust, jagamatust ja vastastikust sõltuvust ning säilitada ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo, inimõigustealaste erimenetluste ja lepingu järelevalveorganite sõltumatus.

EL jätkab tööd selle nimel, et tagada rände- ja pagulaskriisile inimõigusi austavad lahendused. Samuti edendab EL jätkuvalt inimõiguste integreerimist ÜRO töösse ning ÜRO süsteemi reageerimisvõimet ja tõhusust tegelemisel tõsiste inimõigustealaste kriisidega (sh inimõigustealane algatus „Human Rights up Front“).

Suuremat tähelepanu tuleks pöörata pagulaste rahvusvahelisele kaitsele, tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõttele ning varjupaigaõigusele, aga ka tegelemisele nende haavatavas olukorras olevate rändajate erivajadustega, kes ei vasta pagulasena tunnustamise tingimustele. EL teeb tööd selle nimel, et toetada ja tugevdada rahvusvahelise õiguse rakendamist kõnealuses valdkonnas, sealhulgas innustades kõiki riike allkirjastama ja ratifitseerima 1951. aasta pagulasseisundi konventsiooni ja selle 1967. aasta protokolli ning julgustades arendama olemasolevaid mittesiduvaid õigusakte ja piirkondlikke mehhanisme.

EL edendab õigusriigi põhimõtet riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil, rahvusvahelist kriminaalõigust, eelkõige Rahvusvahelist Kriminaalkohut, õiguskaitse kättesaadavust, vastutustundlikke ja läbipaistvaid institutsioone, kaasavat ja osalemisel põhinevat otsuste tegemist, korruptsioonivaba ühiskonda.

Humanitaarruumi tugevdamine

Humanitaartegevus on juba mitu aastat seisnud silmitsi tõsiste probleemidega. Hiljutisi konflikte on iseloomustanud pikem kestus, julmus ja normide, sh rahvusvahelise humanitaarõiguse jõhker eiramine, enneolematul tasemel kannatused ja sundümberasumine riigi sees või väljapoole riigipiire, samuti üha suurem tsiviiltaristu ja humanitaarabitöötajate tahtlik ründamine ning humanitaarabi juurdepääsu piiramine. Kliimamuutused ja üha suurenev majanduslik ebavõrdsus on samuti aidanud kaasa teatavate elanikkonnarühmade haavatavuse suurenemisele, sundides inimesed oma kodust lahkuma.

Rahvusvahelist abisüsteemi tuleb paremini kohandada, et tulla toime praeguste probleemide ulatuse ja iseloomuga. Reageerimine peab muutuma tõhusamaks, ühtlustades nii rahastajate kogukonna kui ka humanitaarabi korraldajate töömeetodid. Me peame tagama sünergia ja ühtsuse humanitaarabi ja arengukoostöö, stabiliseerimise ja konfliktide ennetamise vahel kriisieelsest etapist alates, et paremini kriisi või katastroofi prognoosida, selleks valmistuda ja sellele reageerida, eesmärgiga lõpetada humanitaarvajadused ja suurendada vastupanuvõimet. Lisaks on vaja luua paremad sidemed olemasoleva kohaliku suutlikkusega ja seda tugevdada ning vaadata üle meie lähenemisviisid, et paremini ja jätkusuutlikumalt rahuldada mõjutatud elanikkonna vajadusi nii lühi- kui ka pikaajalises perspektiivis. Hoolimata humanitaarabi rahastamise enneolematust suurenemisest on vajadused kasvanud veel kiiremini ning on vaja tegeleda rahastamise ja vajaduste vahelise lüngaga.

Esimene ülemaailmne humanitaarabiteemaline tippkohtumine toimus 2016. aasta mais, et käsitleda seda olukorda ja lahendada teatavad probleemid. EL kordab kindlalt oma pikaajalist kollektiivset ja individuaalset pühendumust põhimõtetest lähtuvalt ja tõhusale humanitaartegevusele, sh kinnitades peasekretäri aruandes „Üks inimkond, ühine vastutus“ („One humanity, Shared Responsibility“) ja tema humaansuse tegevuskavas („Agenda for Humanity“) esitatud peamised kohustused. EL pühendub jätkuvalt soolisele vägivallale reageerimisele ja selle ennetamisele kriisiolukordades. Ülemaailmne kogukond peab võtma ühise vastutuse päästa elusid, leevendada kannatusi ja säilitada inimväärikust.

Tugev ÜRO juhtimine peaks tagama kaasavad, läbipaistvad ja tõhusad järelmeetmed, muu hulgas ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu ning ÜRO Peaassamblee olemasolevate valitsusvaheliste protsesside kaudu Peaassamblee 71. istungjärgul, aga ka ÜRO asutuste juhatuste ja muude olemasolevate vahendite kaudu, et aidata tippkohtumisel võetud kohustused ellu viia.

EL toetab jätkuvalt ÜRO juhtrolli rahvusvahelise humanitaarabi koordineerimisel ja andmisel ning jätkab ka humanitaarpõhimõtete austamise ning rahvusvahelise humanitaarõiguse, inimõigustealase õiguse ja pagulasõiguse järgimise propageerimist.

III. KESTEV MUUTUSTE KAVA

Kokkuleppe saavutamine tegevuskavas 2030, Addis Abeba tegevuskavas ja Pariisi kliimakokkuleppes oli üks kord põlvkonna jooksul tekkiv võimalus kujundada meie tulevikku. Eelmisel aastal tehtud jõupingutustele peavad järgnema otsustavad meetmed. Praegu puudub kliimamuutuste, säästva arengu, humanitaarabi ja rahu kindlustamise alaste strateegiate vahel piisav integreeritus. Me soovime teha mitmepoolset koostööd, et seda olukorda muuta ning teha tööd tervikliku üldise tegevuskava koostamiseks.

Tegevuskava 2030

Universaalne, integreeritud ja jagamatu **säästva arengu tegevuskava 2030**, sh Addis Abeba tegevuskava, on ühine võrdlusalus nii kõigile ÜRO liikmesriikidele kui ka teistele sidusrühmadele, alates kodanikuühiskonnast kuni ettevõteten. See suunab järgmise 15 aasta jooksul säästva arengu alast tegevust inimeste, planeedi, jõukuse ja rahu nimel ning partnerluses. Meil ei ole muud valikut kui muuta tegevuskava 2030 edukaks nii ELis kui ka väljaspool. Kokkulepped peavad nüüd tooma inimeste ellu tõelisi muutusi, jätmata kedagi tagaplaanile.

Me vajame terviklikku, integreeritud ja ulatuslikku lähenemisviisi kõigilt osalejatelt, kõigis sektorites ja kõigil tasanditel, et säilitada tegevuskava 2030 universaalne, jagamatu ja integreeritud iseloom. Tegevuskava 2030 rakendamise järelevalve on edu saavutamiseks väga tähtis. EL jätkab ühtsete, tõhusate ja kaasavate järelmeetmete ja läbivaatamisprotsessi väljatöötamise toetamist ÜROs.

Ebaseadusliku rände, sundümberasumise ja muude riskantsete rändevormide peamisi tegureid ja algpõhjusi tuleb käsitleda süstemaatilise, tervikliku ja pikaajalise lähenemisviisi abil, mis aitab kaasa varasele ja tõhusale rakendamisele.

2016. aasta oktoobris Quitos toimuv kolmas eluasemeküsimusi ja säästvat linnaarendust käsitlev ÜRO konverents (Habitat III) on üks esimesi ÜRO konverentse, mis toimub pärast tegevuskava 2030 vastuvõtmist ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärku (COP21). Habitat III pakub ainulaadset võimalust võtta vastu ülemaailmne uus linnade tegevuskava, mis edendab urbaniseerumise, säästva arengu ja kliimamuutuste vahelist tugevat seost ja sünergiaid.

Kliimamuutused

Kliimamuutused on üks keerukamaid ja kiireloomulisemaid liidusiseseid ja rahvusvahelisi poliitilisi küsimusi, millega meil praegu tegeleda tuleb. Selle võimalikud destabiliseerivad mõjud – sh seoses rände, toiduga kindlustatuse, ressursside, vee ja energia tõrgeteta kättesaadavuse, epideemiliste haiguste leviku ning sotsiaalse ja majandusliku ebastabiilsusega – mitmekordistavad ohte, mis omakorda võimendavad konfliktiolukordi.

2015. aasta Pariisi kokkulepe on kujuneva kliimamuutustealase ülemaailmse juhtimise korra nurgakivi. See on ambitsioonikas, tasakaalustatud, õiglane ja õiguslikult siduv kokkulepe. Soovitav on selle varajane ratifitseerimine ja jõustamine, kuna see annaks kõikidele riikidele ja sidusrühmadele õiguskindluse, et kokkulepe hakkab kiiresti toimima. Pariisi konverentsilt saadud hoogsa tempo säilitamine nõuab jätkuvaid poliitilisi ja diplomaatilisi jõupingutusi ülemaailmsel tasandil, sealhulgas valitsusväliste osalejate poolt, nagu ettevõtjad ja kohalikud omavalitsused, kellel on üha suurem roll mitmepoolse tegevuse tõhustamisel.

Me jätkame proaktiivset tegutsemist ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel toimuvatel rahvusvahelistel kliimaläbirääkimistel, tagamaks, et kokkuleppes sisalduv ambitsioon viiakse ellu kõigis selle rakendamise aspektides, nagu üksikasjalikud sätted läbipaistvuse ja vastutuse kohta, säästva arengu mehhanismid ja tehnoloogiamehhanismid.

EL on pühendunud kliimamuutustega seotud rahastamise suurendamisele oluliste leevendusmeetmete kontekstis, et anda oma panus arenenud riikide eesmärki eraldada erinevatest allikatest 2020. aastaks ühiselt 100 miljardit USA dollarit aastas.

Samuti kavatseb EL jätkata oma juhtrolli mitmepoolsete kliimameetmete edendamisel, propageerides ambitsioonikaid tulemusi Rahvusvahelises Tsiviillennunduse Organisatsioonis ja Rahvusvahelises Mereorganisatsioonis toimuvatel läbirääkimistel kasvuhooonegaaside heitkoguste käsitlemiseks, samuti Montreali protokollil alusel toimuvatel läbirääkimistel.

ÜRO reform ja suurem tulemuslikkus

Tõhusa mitmepoolsuse saavutamiseks on vaja, et selle keskmes oleks **tõhus ÜRO**.

Säästva arengu tegevuskava 2030 rakendamine koos ÜRO rahuoperatsioonide, rahukindlustamisstruktuuri ning naiste, rahu ja julgeoleku valdkonna läbivaatamiste tulemustega annavad ainulaadse võimaluse institutsioonilisteks muudatusteks ja paremaks koostööks ÜRO eri sammaste vahel. Uue peasekretäri ametisseasumine on õige aeg viia läbi ulatuslik ÜRO reform koos uue strateegilise tegevuskavaga järgmiseks 15 aastaks.

Tegevuskava 2030 integreeritud iseloom nõuab, et selle rakendamist toetaks ÜRO, kiirendades oma jõupingutusi integreeritud ja kooskõlastatud poliitikaalase toetuse andmiseks (eelkõige ÜRO arengusüsteemi kaudu). Meil on vaja, et ÜRO arengusüsteem toimiks integreeritumalt, sealhulgas tõhustatud asutustevaheline koostöö, ühised poliitikameeskonnad, ühine programmitöö, programmide ühine rakendamine – st tegutsedes ühtselt. Järjekordne iga nelja aasta tagant toimuv poliitika põhjalik läbivaatamine on selles kontekstis väga oluline ning tuleks püüelda põhjaliku reformi suunas.

Tuleks käsitleda ka ÜRO Peaassamblee komiteede ja teiste ÜRO organite tulemuslikuma toimimise küsimust. Meil on kollektiivne roll kogu ÜRO süsteemi, sealhulgas Julgeolekunõukogu tulemuslikkuse, tõhususe, läbipaistvuse, vastutuse ja esinduslikkuse parandamisel.

Need reformid peavad käsitlema uusi väljakutseid ja võimalusi, hinnates süsteemis prioriteetidid ümber.

EL tervitab kõiki ettepanekuid selle kohta, kuidas tagada, et ÜRO täidaks oma eesmärgi ning oleks võimeline pakkuma paindlikke, tõhusaid ja tulemuslikke lahendusi meie ajal esinevatele pakilistele probleemidele.

Uus peasekretär peaks seadma prioriteediks nende küsimuste varajase käsitlemise. Tal peaks olema visioon, kuidas edendada ÜRO rolli kooskõlas ÜRO põhikirja väärtuste ja põhimõtetega, mille järgimist EL peab jätkuvalt väga oluliseks. Peasekretäri tegevus peaks vastama kõrgeimatele pädevuse, ausameelsuse, tõhususe ja tulemuslikkuse standarditele.
